

Språkhjelperen som tolk, brobygger og gruppeleder

Workshop
Voksne innvandrere med lite eller ingen skolegang – konferanse

Elena Tkachenko, dosent, OsloMet
Elena.Tkachenko@oslomet.no

STORBYUNIVERSITETET
OSLO METROPOLITAN UNIVERSITY

1

Samarbeid med språkhjelpere om flerspråklig støtte i norskopplæringen av voksne innvandrere

Bakgrunnen

- 3 ulike utviklingsprosjekter på voksenopplæringsssentre i Norge
 - Ålesund
 - Florø
 - Oslo

Elena Tkachenko, Birgitte Fondevik og Jonas Yassin Iversen (red.)

Forfattere:

Trine Eide (Kinn utdannings- og ressurscenter KF)

Birgitte Fondevik (Høgskulen i Volda)

Lise Ann Gummesen (Oslo voksenopplæring Rosenhoff)

Unni Skadberg Isaksen (Oslo voksenopplæring Skullerud)

Jonas Yassin Iversen (Høgskolen i Innlandet)

Elena Tkachenko (OsloMet – storbyuniversitetet)

Cecilie Udberg-Helle (Kinn utdannings- og ressurscenter KF)

https://www.kompetansenorge.no/contentassets/abc176d39fef4bb7908b4e8dba18f63c/samarbeid_med_sprakhjelpere_om_flerspraklig_stotte_i_norskopplaringen_av_voksne_innvandrerer.pdf

STORBYUNIVERSITETET
OSLO METROPOLITAN UNIVERSITY

2

Hvem er en språkhjelper?

En flerspråklig person/assistent som bruker sine flerspråklige ressurser og flerkulturelle kompetanse til å hjelpe deltakere i norskopplæringen til å lære seg norsk og bygge bro mellom deltakernes tidligere språklige erfaringer og kunnskaper og det de skal lære i et nytt land (Tkachenko, Fondevik og Iversen, 2021, Alver & Dregelid, 2015; Eek, 2021).

- Ikke en etablert stilling
- Andre relaterte betegnelser: tospråklig assistent, flerspråklig assistent, morsmålsassistent, språklos

Hva gjør en språkhjelper?

- støtte andrespråklæringen hos deltakerne
- samarbeid med læreren
- Eek (2021, s. 217 – 218): språkhjelper som rådgiver, rollemodell og megler

MEDIERING

Tolk (takket være sin kompetanse på deltakernes språk i tillegg til norsk)

Brobygger (kjenner kulturen og skoletradisjoner i landet deltakerne kommer fra og har egne erfaringer med språklæring og integrering i et nytt land)

Gruppeleder (kan støtte deltakernes arbeid med oppgavene)

Språkhjelper som tolk/interpreter

- Læreren og deltakerne mangler et funksjonelt felles språk
 - Kommunikasjonen kan være svært forenklet og begrenset
- Ofte behov for å kommunisere komplekst innhold
 - Læreren: betydningen av ord, idiomatiske uttrykk, grammatiske aspekter, kulturelle fenomener/forskjeller, administrative aspekter, gi instruksjon, sjekke forståelsen
 - Deltakerne: spørre om det de ikke forstår, sjekke sin forståelse, fortelle læreren noe viktig om sitt liv
- **Språklig mediering** kan bidra til at deltakerne blir mer aktive i undervisningen, at det bygges en trygg relasjon, og viktig informasjon blir forstått

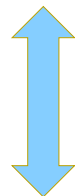
Språkhjelper som brobygger/cultural bridge-builder

- **Kulturell mediering**: forstår deltakernes kultur og kjenner til den norske kulturen og det norske samfunnet

Eksempel: Kulturell brobygger

«Da vi ønsket å arrangere en sommerfest for deltakerne før ferien, var det flere deltakere som var svært skeptiske. Vi hadde imidlertid problemer med å forstå hvorfor noen deltakere ikke ønsket å komme på sommerfesten. Språkhjelperen forsto derimot at skepsisen stammet fra en uvilje mot å danse fordi festen skulle arrangeres under ramadan. Da kunne språkhjelperen forklare deltakerne at de ikke behøvde å danse på sommerfesten, og deltakerne kom likevel på sommerfesten.»

LÆREREN

DELTAKERNE

Språkhjelper som gruppeleder/group leader

- Gruppearbeid er ofte en viktig del av undervisningen
- Deltakerne har ofte lite erfaring med denne læringsmåten
- **Sosial mediering:** lede gruppearbeidet, skape forståelsen for hvordan deltakerne kan løse oppgaven i fellesskap, hjelpe å tolke oppgaven, mediere gruppearbeidet, skape struktur i gruppediskusjoner, formidle viktige aspekter fra gruppen til læreren

Tenk deg en alfa-klasse....

- Heterogen klasse
- 3 språkhjelpere: arabisk, dari, somali
- Alle i klassen har noen de deler et eller flere språk med (i tillegg til det språket de lærer)

Foto: Shane Colvin/UiO

Forberede en undervisningsøkt – Tenke gjennom rollen språkhjelpere kan ha i ulike læringsaktiviteter

Undervisningøkt i Alfa-klassen

EN ULYKKE
Sami har vært.
Amal har vært.
Åsa ringer 113.

Jeg heter Åsa Yli.
Jeg ringer fra parken.
Åsa ringer 113.

PÅ SYKEHUSET
Sykebladet kommer.
Den har blålys.
Amal og Sami må
på sykehus.
Sami har et sår i hodet.
Legen må sy.

AMAL FORSTÅR ALT
Sami og Amal snakker sammen.
Amal forstår alt.

Jeg mistet nøkkelen.
Jeg sov på sofaen til Unn.
Jeg forstår.

Hei, jeg heter Ylva.
Jeg er sykepleier.
Hvordan går det?

Det går bra.
Vakkert barn!

Sami smiler til Amal.
Amal smiler til Sami.

STORBYUNIVERSITETET
OSLO METROPOLITAN UNIVERSITY

9

OSLOMET	Planlagte læringsaktiviteter Undervisningens gang	Muligheter for mediering/Språkhjelperens rolle
Undervisnings- aktivitetene i Alfaklassen	1 Timestart: Læreren forklarer dagens tema og plan for arbeidet	Forklaringen gis på norsk av læreren og tolkes av språkhjelperne Språkhjelper som tolk
	2 Deltakerne snakker om bildene i boka	
	3 Lese teksten i fellesskap	
	4 Øvelser med ord og uttrykk fra teksten	
	5 Deltakerne lager rollespill av samtalen mellom Amal og Sami på sykehuset	
	6 Deltakerne snakker (evt. skriver) om sine erfaringer – da de havnet på et sykehus	
	7 Oppsummering av hva de har lært og forklaring av hjemmelekser	

STORBYUNIVERSITETET
OSLO METROPOLITAN UNIVERSITY

10

 Undervisnings- aktivitetene i Alfaklassen <small>STORBYUNIVERSITETET OSLO METROPOLITAN UNIVERSITY</small>	Learning activities	Mediating opportunities/Role of the multilingual assistant
	1 Lesson start: The teacher presents today's topic and lesson plan	Explanation is given in the TL, multilingual assistant as interpreter
	2 Participants talk about the pictures in the book	
	3 Reading the text together	
	4 Training the use of words and expressions from the text	
	5 Participants role-play the conversation between Amal and Sami at the hospital	
	6 Participants talk (or write) about their experience – of being at a hospital	
	7 Summing up: what you have learned and presenting the home assignments	

11

 Undervisnings- aktivitetene i Alfaklassen <small>STORBYUNIVERSITETET OSLO METROPOLITAN UNIVERSITY</small>	Planlagte læringsaktiviteter	Muligheter for mediering/Språkhjelperens rolle
	1 Timestart: Læreren forklarer dagens tema og plan for arbeidet	Forklaringen gis på norsk av læreren og tolkes av språkhjelperne Språkhjelper som tolk
	2 Deltakerne snakker om bildene i boka	Gruppearbeid – språkhjelper som gruppeleder, språkhjelper som brobygger
	3 Lese teksten i fellesskap	Språkhjelper som brobygger
	4 Øvelser med ord og uttrykk fra teksten	Gruppearbeid – språkhjelper som gruppeleder
	5 Deltakerne lager rollespill av samtalen mellom Amal og Sami på sykehuset	Språkhjelperen som tolk
	6 Deltakerne snakker (evt. skriver) om sine erfaringer – da de havnet på et sykehus	Språkhjelper som gruppeleder Språkhjelper som tolk
	7 Oppsummering av hva de har lært og forklaring av hjemmelekser	Språkhjelper som tolk

12